

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.162/2023/12. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Németh Péter ügyvéd ügyintézője mellett eljáró Dr. Németh Ügyvédi Iroda (cím) által képviselt Felperes neve (cím) felperesnek – a dr.... kamarai jogtanácsos által képviselt ... Vármegyei Kormányhivatal (cím) I. rendű és a dr. ... kamarai jogtanácsos által képviselt ...Vármegyei Kormányhivatal (cím) II. rendű alperesek ellen közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 32.P.20.319/2022/29. számú ítélete ellen az I. rendű alperes által 31. sorszám és a felperes által 32. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 (tizenöt) nap alatt fizessen meg az I. rendű alperesnek 54 000 (ötvennégyezer) forint másodfokú eljárással felmerült költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg a Magyar Állam javára 8000 (nyolcezer) forint fellebbezési illetéket – az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára – legkésőbb az ítélet meghozatalának keltétől számított 60 (hatvan) napon belül. Az illeték megfizetése során a Debreceni Ítéltábla megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A ... megyei 00-000001 kódszámú vadászterület földtulajdonosi közössége a 2016. szeptember 12. napján tartott közgyűlésen elfogadott 3/2016. (09. 12.) kgy. határozattal úgy döntött, hogy haszonbérbe adják társult vadászati jogukat a felperesnek; az 5/2016. (09. 12.) kgy. határozattal felhatalmazták a közös képviselőt a haszonbérleti szerződés megkötésére. A földtulajdonosok közössége a 2017. január 11. napján megtartott közgyűlésen megerősítette az ezen határozatokban foglaltakat.

[2] A határozatok alapján a vadászterület földtulajdonosi közössége és a felperes 2017. február 16. napján kötöttek haszonbérleti szerződést, mellyel a haszonbérbe adó a 00-000001 kódszámú vadászterület vadászati jogát 2017. március 1. napjától 2037. február 28. napjáig terjedő húsz éves határozott időtartamra haszonbérbe adta a felperesnek. Az I. rendű alperes – az elsőfokú vadászati hatóság jogkörében eljárva – a haszonbérleti szerződést jóváhagyta és a felperest 2017. március 1. napjától vadászatra jogosultként nyilvántartásba vette.

[3] Az ... Járásbíróság a 2019. március 1. napján jogerőre emelkedett 8.P.20.241/2018/28. számú ítéletével megállapította, hogy a földtulajdonosi közösség 2016. szeptember 12. napján megtartott közgyűlésén meghozott 1-5/2016. és a 2017. január 11. napján meghozott 1-13/2017. sorszámig terjedő határozatai érvénytelenek.

[4] Az I. rendű alperes – az elsőfokú vadászati hatóság jogkörében hivatalból eljárva – a 2019. október 10. napján kelt, xx-xx/FM/xxxx-2/2019. számú határozatával a felperest törölte a vadászatra jogosultak nyilvántartásából. A határozat indokolása szerint bíróság jogerős ítéletben állapította meg, hogy a földtulajdonosi gyűlés összehívása során nem tartották be a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996.

évi LV. törvény (a továbbiakban: Vtv.) 14. § (1) bekezdésében foglalt szabályokat, így a földtulajdonosi közösség közgyűlésén hozott valamennyi határozat érvénytelen. Érvényes határozatok hiányában a felek a haszonbérleti szerződés megkötésére nem voltak jogosultak, ezért a vadászati hatóságnak eleve nem lett volna lehetősége a felperest vadászatra jogosultként nyilvántartásába venni, így a nyilvántartásából történő törléséről határozott. Rögzítette továbbá, hogy a 2019. február 20. napjára összehívott földtulajdonosi gyűlésen a vadászati jognak a 'vadásztársaság neve'-nak történő haszonbérbe adásáról határoztak, mely vadásztársaságot jogerős határozattal nyilvántartásba vettek.

[5] A felperes fellebbezése folytán eljáró II. rendű alperes a 2019. november 15. napján kelt YY/YY/YYYY-2/2019. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta. A határozat indokolása utalt a Vtv. 14. § (1)-(3) bekezdéseire, melynek a jogerős ítélet szerint a 2016. szeptember 12. napján megtartott földtulajdonosi gyűlés nem felelt meg, így azon érvényes határozat nem volt hozható. Érvényes határozat hiányában a közös képviselő nyilvántartásba nem lett volna vehető, és haszonbérleti szerződés megkötésére nem volt jogosult. Az utóbb feltárt tények alapján nem volt jogalap a felperes nyilvántartásba vételére, kérelmét el kellett volna utasítani, így a felperes törlése volt indokolt. A másodfokú határozatot a felperes részére 2019. november 18. napján kézbesítették.

[6] Az I. rendű alperes 2019. november 20. napján a felperes székhelyén a vadászterületen üzemben lévő vadászati naplókat lezárta, felhívta a felperest a vadazonosító jelekkel való elszámolásra, az el nem bíralt trófeák trófeabírálatra történő bemutatására, az 'naplósám' számú vadászati naplók bemutatására, valamint a vadászterületre kiadott egyéni és társas vadászati naplók és a hivatásos vadászok naplóinak hatóság részére történő leadására.

[7] A felperes a II. rendű alperes döntése ellen keresettel élt, egyidejűleg azonnali jogvédelem iránti kérelmet is előterjesztett, mely utóbbinak a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 17.K.28.045/2019/3. számú végzésével helyt adott és elrendelte a felperes keresetleivelének halasztó hatályát a határozatok végrehajtására. Ezen végzést 2020. január 6. napján kézbesítették a felperesnek.

[8] A Miskolci Törvényszék a 17.K.700.164/2020/40. számú ítéletével a II. rendű alperes YY/YY/YYYYY-2/2019. számú határozatát az I. rendű alperes xx-xx/xx/xxxx-2/2019. számú határozatára is kiterjedően megsemmisítette. Az ítélet indokolása szerint a II. rendű alperes határozata a nyilvántartásból való törlés kapcsán jogszabályi utalást nem tartalmaz, ezzel megsértette az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi LV. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 81. § (1) bekezdésében meghatározott indokolási kötelezettségét, mely nyilvánvalóan lényeges eljárásjogi szabálysértés. Kifejtette továbbá, hogy a bejegyzés alapja a haszonbérleti szerződés, annak fennállásáig a hatóság jogszerűen nem rendelkezhet a nyilvántartásba történt bejegyzés törlése iránt; a vadászati hatóságnak nincs hatásköre a szerződés érvénytelenségének megállapítására. A nyilvánvaló anyagi jogi jogszabálysértésre figyelemmel a jogsértés kapcsán kialakult helyzetet az alperesi határozat megsemmisítésével saját maga orvosolta arra hivatkozással, hogy az indokolási kötelezettség utólagos teljesítésével – a haszonbérleti szerződés érvénytelenségét kimondó polgári bírósági ítélet hiányában – jogszerű döntés nem hozható.

[9] Az ... Járásbíróság a 2022. április 26. napján kelt 5.P.20.124/2022/15. számú ítéletével megállapította, hogy a 00-000001 kódszámú vadászterület földtulajdonosi közössége és a felperes között a 2017. február 16. napján a 00-00001 kódszámú vadászterületre vonatkozóan létrejött haszonbérleti szerződés érvénytelen. A Miskolci Törvényszék 2.Pf.20.949/2022/9. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[10] A felperes módosított keresetében közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése címén kérte az alperesek egyetemleges kötelezését 1 377 710 forint és ennek 2020. január 7. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes késedelmi kamata megfizetésére. Kérte továbbá annak megállapítását, hogy az alperesek megsértették a jóhírnévhez és a becsülethez fűződő személyiségi jogát és kérte az alperesek egyetemleges kötelezését 200 000 forint sérelemdíj, és ennek 2020. január 7. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes késedelmi kamata megfizetésére is.

[11] Károkozó magatartásként az I. rendű alperes xx-xx/xx/xxxx-2/2019. számú határozatára, a II. rendű alperes YY/YY/YYYYY-2/2019. számú határozatára, valamint az I. rendű alperes 2019. november 20. napján kelt jegyzőkönyvben rögzített hatósági intézkedésére hivatkozott. Utalt arra, hogy az I. rendű alperes a fellebbezés alapján a döntését az Ákr. 119. § (1) bekezdése alapján saját hatáskörben is visszavonhatta volna, illetőleg amennyiben a rendes jogorvoslat keretében az alperesek orvosolták volna a jogsértést, úgy a felperest nem érte volna kár. 2019. november 18. és 2020. január 6. között a vadászatra jogosultságát az alperesek súlyosan jogsértő határozatai és az I. rendű alperes hatósági intézkedése okán nem tudta gyakorolni, ugyanakkor anyagi jellegű kötelezettségeit teljesítenie kellett. A hivatásos vadászok foglalkoztatásával 752 614 forint munkabér és járulék költsége merült fel, a tárgyi időszakra 625 096 forint haszonbérleti díjat fizetett meg.

[12] A felperes mind a jóhírnév, mind a becsület megsértése tekintetében arra hivatkozott, hogy a vadászatra jogosultak nyilvántartásából való törlése okán a megítélésében törés következett be, feladatellátásával kapcsolatosan felhangok jelentek meg. A társadalmi, szakmai megítélését a döntés hátrányosan befolyásolta, egyes földtulajdonosokban a valóságostól eltérő kép alakult ki a felperessel, jogviszonyával, illetve feladatellátásával kapcsolatban.

[13] Az I. rendű alperes ellenkérelmében az alaki védekezés körében az eljárás megszüntetését kérte a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 240. § (1) bekezdés a) pontja és a Pp. 176. § (2) bekezdés b) pontja alapján, arra hivatkozással, hogy indokolatlan az elsőfokon eljáró hatóság perbeli jelenléte.

[14] Érdemi védekezése körében a kereset elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy az I. rendű alperes hatósági jogalkalmazó tevékenységével összefüggésben a felperesnek sem vagyoni kára, sem személyiségi jogi sérelme nem keletkezett. A közigazgatási per tárgyát a másodfokon hozott határozat képezte, a felperes vadászati joga a II. rendű alperes másodfokú határozata alapján szűnt meg, a vadászati naplók lezárására vonatkozó intézkedése a másodfokú határozatban foglaltaknak szerzett érvényt. A felperes által érvényesített költségek nem tekinthetők kárnak, alapjuk a foglalkoztatási jogviszony, illetve a haszonbérleti szerződés. A felperes nyilvántartásából való törlésével megszűnt a hivatásos vadászok foglalkoztatására vonatkozó kötelezettsége is, a vadászok továbbfoglalkoztatása a felperes saját kockázatára történt. Az I. rendű alperes vitatta, hogy a felperes személyiségi joga sérült volna a döntések által, a kedvezőtlen döntéshozatal önmagában nem vált ki személyiségi jogi sérelmet.

[15] A II. rendű alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Vitatta, hogy a felperes a perbeli időszakban a vadászati jog gyakorlásában akadályoztatott lett volna; a nyilvántartásból törlésnek nincs konstitutív hatálya. A felperes olyan költségeket érvényesít, amelyek korábban is felmerültek, ugyanilyen összegben. Vitatta, hogy a II. rendű alperes a határozata meghozatalával kirívóan súlyos jogsértést valósított volna meg, illetőleg hogy a felperes oldalán személyiségi jogi sérelem következett be.

[16] Az alperesek összecszerülésében is vitatták mind a kártérítés, mind a sérelemdíj megfizetése iránti keresetet.

[17] Az elsőfokú bíróság az eljárás megszüntetése iránti kérelmet elutasította. Kifejtette, hogy mindkét alperes jogi személyiséggel rendelkező közigazgatási szerv, ekképpen alperesként perben állhatnak, ezért az eljárás megszüntetésének a Pp. 240. § (1) bekezdés a) pontja alapján – a Pp. 176. § (2) bekezdés b) pontjára utalással – nem volt helye. A perbeli igény I. rendű alperessel szembeni érvényesíthetősége a per érdemi elbírálása körében eldöntendő anyagi jogi kérdés.

[18] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest az I. rendű alperes javára 104 220 forint, a II. rendű alperes javára 99 888 forint perköltség megfizetésére.

[19] Az ítélet indokolásában rögzítette, hogy a kártérítési igény tekintetében a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:548. § (1) bekezdése és a 6:519. § szerinti feltételek teljesülését is vizsgálni kellett. A közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősséget nem alapozza meg önmagában az, ha a közigazgatási perben a bíróság jogszabálysértőnek ítélte meg a közigazgatási szerv határozatát (BDT2007.1709.) A közhatalom gyakorlása során az egyedi ügyben hozott döntések jogalkalmazási vagy jogértelmezési tévedései csak akkor járnak kártérítési felelősséggel, ha azok kirívóan súlyosak (BDT2008. 1817.). A téves jogszabályértelmezésen alapuló határozat meghozatala a hatóság alkalmazottja vétkességének megállapításához nem elegendő: erre nyilvánvaló és kirívó jogsértés esetén van jogi lehetőség (BH1996.311.). A Miskolci Törvényszék jogerős ítélete szerint a II. rendű alperes határozata jogszabályi utalást nem tartalmaz, ekként sérti az Ákr. 81. § (1) bekezdésében meghatározott indokolási kötelezettséget, mely nyilvánvalóan lényeges eljárásjogi szabálysértés. A vadászati hatóság a polgári bíróság hatáskörét átvéve a szerződés érvénytelenségét állapította meg, mely nyilvánvaló anyagi jogi jogszabálysértés. Ezekre tekintettel megállapíthatónak ítélete az alperesek részéről a nyilvánvaló és kirívó jogsértést, mely kártérítési felelősségüket megalapozza. Érvélése szerint a 2019. november 20-ai hatósági intézkedés jogellenessége nem vizsgálható külön, az az alperesi határozatok jogellenességéhez kötődik.

[20] Rögzítette, hogy a kártérítési igény érvényesíthetőségének a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 24. § (3) bekezdésében foglalt feltétele is fennáll; a 2019. november 20-ai hatósági intézkedésről készült jegyzőkönyv jogorvoslati tájékoztatást nem tartalmaz, így a külön jogorvoslat hiánya nem értékelhető a felperes terhére.

[21] Megállapítása szerint ugyanakkor a kártérítés Ptk. 6:519. §-ában foglalt fogalmi elemei közül nem áll fenn a kár, valamint az okozati összefüggés. A felperes által hivatkozott költségek nem az alperesi határozatokkal, illetve intézkedésekkel okozati összefüggésben merültek fel, azok a haszonbérleti szerződéshez kapcsolódnak. A haszonbérleti díj megfizetésére és a hivatásos vadászok alkalmazására vonatkozó kötelezettség is a haszonbérleti szerződésből fakad, míg a munkabér fizetési kötelezettség munkaszerződésekből ered. Az alperesi magatartástól függetlenül felmerülő költségeket nem lehet a Ptk. 6:522. § (1) bekezdésének c) pontja szerinti kárként értékelni, a felperes pedig elmaradt vagyoni előnyből eredő kártérítési igényt nem érvényesített. Mivel a perbeli esetben a kártérítés ezen fogalmi elemei hiányoznak, a felperes kártérítési követelése alaptalan.

[22] Kiemelte, hogy a személyiségi jogi pereknek nem lehet szerepük, hogy bármely más jogterületre tartozó jogvitát eldöntsenek, illetve véleményezzenek (Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.728/2020/13.). A bírói gyakorlat szerint a személy becsületét, emberi méltóságát az a vélemény, bírálat sérti, amely kifejezőmódjában indokolatlanul bántó, megalázó (BH2002. 352.), a nyilvánartásból törlésről rendelkező hatósági döntés nem tekinthető a felperes becsületének megsértésére alkalmas értékítéletnek.

[23] Kifejtette, hogy az egységes bírói gyakorlat szerint a jóhírnév sérelmét tényállítások megtételével lehet megvalósítani. A jóhírnév sérelmét csak a valóságnak nem megfelelő tényközlések valósíthatják meg, a jogi személy jóhírnevét olyan közlés sértheti, amely valótlan tényt állít és objektíve alkalmas a jogi személy hátrányos társadalmi megítélésének kiváltására. A nyilvántartásból törlésről rendelkező hatósági döntés nem értékelhető valótlan tény állításaként, ekképpen a felperes jóhírnevének megsértését nem eredményezheti. Az a körülmény, hogy az alperesek a jogalap megjelölésének hiányában döntöttek a felperes nyilvántartásból való törléséről, nem valósítja meg a felperes személyiségi jogainak, becsületének, jóhírnevének megsértését, a felperes a személyiségi jog megsértésének megállapítása és a sérelemdíj megfizetése iránti keresete alaptalan.

[24] A Pp. 276. § (5) bekezdése alapján mellőzte a felperes tanúbizonyításra irányuló indítványának teljesítését, mivel a kártérítés és a személyiségi jogsértés következményei iránti kereset alaptalansága a rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható volt.

[25] A felperes fellebbezésében elsődlegesen kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatásával az alperesek kereset szerinti marasztalását; másodlagosan kérte a Pp. 381. § alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új határozat hozatalára utasítását. Kérte az alpereseket marasztalni mindkét fokú perköltségében.

[26] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az alperesek nyilvánvaló és kirívó jogsértést követtek el, mely kártérítési felelősségüket megalapozza; de tévesen rögzítette a kár és az okozati összefüggés hiányát. Az alperesek határozatai okán 2019. november 18. és 2020. január 6. napja között vadászati jogát nem gyakorolhatta; a vadászok bérének és a haszonbérleti díjnak ezen időszakra eső költsége a Ptk. 6:522. § (2) bekezdés c) pontja szerinti, a vagyoni hátrányok kiküszöböléséhez szükséges költség. Ezen költségek indokoltságát a célszerűség és arányosság kritériumai alapján kell elbírálni, a személyi kiadásokat a leggyakoribb ilyen kiadásként fogadja el a bírói gyakorlat. Ezen költségeket kárenyhítési kötelezettsége körében teljesítette: a nyilvántartásból való törlésével megszűnt a vadászok foglalkoztatására és haszonbérleti díj fizetésére irányuló kötelezettsége, de alappal bízott abban, hogy a bíróság a keresetének, illetve azonnali jogvédelem iránti igényének helyt ad. Amennyiben a vadászok munkaviszonyát megszünteti, úgy 2020. január 6. után a hivatásos vadász foglalkoztatására irányuló kötelezettségének nem tudott volna eleget tenni; a jogviszonyukat azért is fenn kellett tartania, mert a vadászterület az afrikai sertéspestis szempontjából magas kockázatú területnek minősül. Amennyiben haszonbér fizetési kötelezettségét nem teljesíti, késedelmi kamat megfizetésére köteles, továbbá a Vtv. 15. § szerinti törlésével is járhat. A tanúk meghallgatásának mellőzésével az elsőfokú bíróság elzárta ezen körülmények bizonyításától.

[27] Azzal, hogy a felperest az alperesek által vélelmezett jogszerűtlen működés miatt törölték a nyilvántartásból, a döntések olyan képzetet teremtettek a tulajdonosi közösség egyes tagjaiban, hogy a felperes jogellenesen működik. A tulajdonosok egy része értetlenül állt azelőtt, hogy a felperes miért nem teljesíti a vadászterületen a feladatait, vadkárügyekben nem működik együtt, a megítélésében törés következett be, így sérült a becsülethez és a jóhírnévhez való joga. A tanúk meghallgatásának mellőzésével az elsőfokú bíróság ennek bizonyításától is elzárta.

[28] Anyagi jogszabálysértésként hivatkozott a Ptk. 6:548. §, 6:519. §, 6:522. §, 6:532. §, 6:524. §, 6:29. §, 6:30. §, 2:43. §, 2:45. §, 2:51. §, 2:52. §, 6:48. §; a Vtv. 15. §, 44. § (1) bekezdés, 47. § (1) bekezdés, 50. §; míg eljárásjogi szabálysértésként a Pp. 265. §, 267. §, 268. §, 276. §, 279. § (1) bekezdés, 346. § (4) és (5) bekezdések rendelkezéseinek a megsértésére.

[29] Az I. rendű alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet indokolásának megváltoztatását kérte elsődlegesen akként, hogy az ítéltábla mellőze annak megállapítását mindkét alperes vonatkozásában, hogy a kártérítési felelősséget magalapozó, kirívó jogszabálysértéssel hozott határozatot. Másodlagosan az I. rendű alperes tekintetében kérte mellőzni a kártérítési felelősség fennállásának a megállapítását. Kérte a másodfokú eljárással felmerült költsége megfizetésére kötelezni a felperest.

[30] Álláspontja szerint az ítélet indokolása nem felel meg az Ákr. 82. § (1) bekezdésében, (2) bekezdés c) pontjában és 119. § (4)-(5) bekezdéseiben, valamint a Pp. 346. § (4)-(5) bekezdéseiben írtaknak, érdemben nem reagál az I. rendű alperes érvelésére, nem adja okát a kirívó jogellenesség megállapításának.

[31] Önmagában a közigazgatási perben hozott ítéletben szereplő „lényeges” és „nyilvánvaló” jelzőkből nem következik a jogellenesség kirívó súlyossága; a felróhatóság megállapításához a joggyakorlat szerint a jogszabályok téves alkalmazásán túlmutató, rosszhiszemű, de legalább súlyosan gondatlan kötelezettségszegés szükséges, melynek alapján a hatóság a jogszabályi rendelkezés céljával ellentétes, a joggyakorlatól gyökeresen eltérő következtetésre jut. Az elsőfokú bíróság nem adta indokát annak, hogy mely körülményekre tekintettel találta ezt a megvalósult jogsértésre alkalmazhatónak, lényegében csak kinyilatkoztatást tett.

[32] A másodlagos fellebbezési kérelmével kapcsolatosan az Ákr. 82. § (1)-(2) és 119. § (4)-(5) bekezdései, valamint a Kommentár-irodalom felhívása mellett hangsúlyozta, hogy a közigazgatási per tárgya kizárólag a II. rendű alperes határozata volt, az ítélet ezen határozat jogszabálysértő voltát állapította meg. A közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti igény szorosan kapcsolódik a közigazgatási eljárással kapcsolatos jogorvoslatokhoz; nem mellőzhető annak értékelése, hogy az elsőfokú közigazgatási hatóság határozata teljes egészében felülvizsgálandó, a másodfokú hatóságot a fellebbezés sem köti. Az elsőfokú hatóságnak tehát nincs ráhatása a másodfokú határozatra, felróhatóság hiányában kártérítési felelősség sem terhelheti.

[33] Habár fellebbezéssel nem kívánta támadni, érvelése szerint az elsőfokú bíróság tévesen mellőzte vonatkozásában az eljárás megszüntetését; az ítélet érvelése szerint bármely jogi személyiséggel rendelkező közigazgatási szerv beperelhető akkor is, ha valamely cselekmény vonatkozásában semmilyen feladat- vagy hatásköre nincs.

[34] A felperes fellebbezési ellenkérelmében – tartalma szerint – az I. rendű alperes fellebbezése által érintett körben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Érvelése szerint a nyilvántartásból jogszabályi utalást nem tartalmazó határozattal, jogalap nélkül törölték, amely nyilvánvalóan jogszabálysértő. A hatóság a haszonbérleti szerződés érvénytelenségének megállapításával a polgári bíróság hatáskörét vonta el. Az Ákr. 2. § szerinti szakszerűség követelménye annak megdönthetetlen véelmét is magában foglalja, hogy a hatóság a jogszabályokat és a kapcsolódó jogalkalmazói gyakorlatot is ismeri. Az I. rendű alperes tehát tudta, hogy az Ákr. 81. § (1) bekezdése szerint a határozatban rögzíteni kell a döntés jogalapját adó jogszabályi rendelkezést, ez mégis elmaradt, ami mindenképpen súlyosan gondatlan köteleességszegés.

[35] A közigazgatási jogkörben okozott kárfelelősség alanya az, aki a kárt a közhatalom gyakorlásával okozta; az I. rendű alperes nyilvánvalóan ilyen, hiszen aktív közreműködője volt azon folyamatnak, amely a felperes nyilvántartásból való törléséhez vezetett. Az I. rendű alperes határozatának hiányában jelen ügy nem alakulhatott volna ki, cselekménye a II. rendű alperessel együtt idézte elő a felperes jogsérelmét.

[36] Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében a felperes fellebbezésével érintett körben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Állította, hogy a felperes

fellebbezése nem felel meg a Pp. 371. § (1) bekezdésének, mert abból nem állapítható meg, hogy mely okból kéri az elsőfokú ítélet megváltoztatását vagy hatályon kívül helyezését. A megsértettként állított jogszabályok egy része nem kapcsolódik a jelen eljáráshoz, a vadgazdálkodási ütemterv tekintetében a Pp. 373. § (2) bekezdésébe ütközően új hivatkozást tartalmaz; egyébként is ellentmondásos. A fellebbezésében írtak fenntartása mellett hangsúlyozta, hogy a felperesnek nem keletkezett kára a közigazgatási határozatokból és személyiségi jogai sem sérültek. Kiemelte, hogy időközben jogerős bírósági döntés mondta ki a haszonbérleti szerződés érvénytelenségét, mely a Ptk. 6:88. § (1) és 6:89.§ (1) bekezdése szerint annak megkötésétől fennáll. Habár ennek jogkövetkezményét az alperesek a határozatok meghozatalakor még nem voltak jogosultak alkalmazni, azonban a szerződés visszamenőleges érvénytelensége a felperes jogérvényesítését kizárja.

[37] A II. rendű alperes a fellebbezésekre ellenkérelmet nem terjesztett elő.

[38] A felperes a fellebbezési ellenkérelemre tett észrevételében a fellebbezését változatlanul fenntartotta. Érvelése szerint jelen ügy eldöntése szempontjából nincs annak jelentősége, hogy utóbb jogerős bírósági döntés a haszonbérleti szerződés érvénytelenségét állapította meg, a perbeli időszakban ettől függetlenül a felperesnek kellett volna birtokban lennie. A fellebbezés megfelel a Pp. 371. § rendelkezéseinek, abban új jogállítást sem tett.

[39] Az I. rendű alperes a fellebbezési ellenkérelemre tett észrevételében kiemelte, hogy a másodfokú bíróságnak nincs hatásköre a fellebbezés elutasítására, a hivatkozott Pp. 381. § és 383. § (2) bekezdése alapján erre nincs lehetőség. Fenntartotta a fellebbezésében foglaltakat; kiemelte, hogy a határozatok meghozatalakor minden fél számára nyilvánvaló volt a vadászatra jogosultak nyilvántartásába való bejegyzés feltételének hiánya. Csupán a szabályozási konstrukcióból adódott, hogy a joghatás kiváltására nem alkalmas szerződés alapján szerepelt a felperes a vadászatra jogosultak nyilvántartásában.

[40] Az ítéltábla mindenekelőtt rögzíti, hogy a Pp. 367. § lehetőséget ad a másodfokú bíróságnak a fellebbezés visszautasítására abban az esetben, ha arról már az elsőfokú bíróságnak rendelkeznie kellett volna. A felperes fellebbezési ellenkérelmében helytelen megfogalmazással valóban az I. rendű alperes „fellebbezésének elutasítását” kérte (mely a Pp. fogalomrendszerében nem azonos annak visszautasításával), az ellenkérelem Pp. 110. § (3) bekezdésében előírt tartalmi értelmezéséből azonban kétséget kizáróan következik, hogy ellenkérelme az I. rendű alperes fellebbezése által érintett körben az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

[41] A felperes fellebbezése megfelel a Pp. 371. § (1) bekezdésének, mivel annak egésze – az I. rendű alperes álláspontjával ellentétben – határozott kérelmet tartalmaz arra, hogy az elsőfokú ítélet kifogásolt rendelkezését vagy részét a másodfokú bíróság mennyiben és milyen okból változtassa meg, vagy helyezze hatályon kívül. A fellebbezést a maga egészében kell értékelni, annak petíum és jogi érvelés része együttesen megfelel a Pp. 371. § (1) bekezdés b) pontjában előírtaknak. Annak a megítélése, hogy a megsértettként állított jogszabályok jelen perben relevánsnak minősülnek-e, illetőleg a fellebbezés rögzít-e a Pp. 373. § (2) bekezdésébe ütközően új jogállítást, az érdemi felülbírálat körébe tartozik.

[42] Az ítéltábla a fellebbezéseket a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és megállapította, hogy az I. rendű alperes fellebbezése megalapozott, a felperes fellebbezése megalapozatlan.

[43] Habár az I. rendű alperes akként nyilatkozott, hogy az eljárás megszüntetése iránti kérelem elutasításával kapcsolatosan az ítéletben kifejtetteket fellebbezése nem érinti, azonban az ítéltáblának vizsgálnia kellett az itt előadott érveket is, hiszen amennyiben a Pp. 176. § (2) bekezdés b) pontja szerinti abszolút perakadály fennáll, a bíróságnak a per minden

szakaszában hivatalból kell az eljárás megszüntetéséről rendelkeznie, a másodfokú eljárásban az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése mellett [Pp. 240. § (1) bekezdés a) pont és 379. §].

[44] Egyetértett ugyanakkor az ítéltábla az elsőfokú bírósággal abban, hogy ilyen abszolút perakadály az I. rendű alperes vonatkozásában nem áll fenn. A Pp. 176. § (2) bekezdés b) pontja alapján vissza kell utasítani a keresetlevelet, ha kifejezett jogszabályi rendelkezés valamely per megindítását csak meghatározott személyek ellen teszi lehetővé, illetve kötelezővé és a felperes a pert e körön kívül eső személy ellen indította vagy nem minden szükséges személyt jelölt meg alperesként. Ettől különbözik, ha ugyan konkrét jogszabály nem írja elő az alperes személyét, de a felperest bármely okból anyagi jogilag nem illeti meg, illetve nem a megjelölt alperessel szemben illeti meg az érvényesített jog. Ebben az esetben nem a keresetlevél visszautasításának van helye, hanem érdemben, ítélettel kell elbírálni még a nyilvánvalóan alaptalan keresetet is. A felperes a Ptk. 6:548. § (1) bekezdése alapján, közigazgatási jogkörben okozott kár címén kérte az I. rendű alperes marasztalását, mely esetben a jogszabály nem határozza meg, hogy a pert kivel szemben kell megindítani. A Ptk. 6:548. § (2) bekezdése csak azt rögzíti, hogy a közigazgatási jogkörben okozott kárért mely szervet terheli felelősség; de nem tekinthető olyan rendelkezésnek, amely konkrétan meghatározná, hogy a per alperese kizárólagosan mely közigazgatási szerv lehet. Ebből következően a perben érdemben kell vizsgálni, hogy a felperes által alperesként megjelölt szerv kártérítési felelőssége ténylegesen fennáll-e, az eljárás megszüntetésének a Pp. 176. § (2) bekezdés b) pontjára visszautalva nem volt helye.

[45] A Pp. 383. § (1) bekezdésére figyelemmel az ítéltábla előbb a felperes másodlagosként megjelölt, az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló fellebbezési kérelmét vizsgálta, és megállapította, hogy az elsőfokú eljárásban nem történt a másodfokú eljárásban nem orvosolható, az ügy érdemi eldöntésére kiható lényeges eljárási szabálysértés (Pp. 381. §).

[46] A felperes fellebbezésében eljárási szabálysértésként elsődlegesen az általa felajánlott bizonyítás mellőzésére hivatkozott, mellyel álláspontja szerint az elsőfokú bíróság elzárta a kár bekövetkezésének és az okozati összefüggésnek a perbeli bizonyításától. A Pp. 276. § (3) bekezdése szerint ugyanakkor a bíróság a bizonyítási indítványhoz nem kötött; a Pp. 276. § (5) bekezdése szerint mellőzi a bizonyítás elrendelését vagy a már elrendelt bizonyítás lefolytatását, ha az a jogvita elbírálása szempontjából szükségtelen. Az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a tanúk meghallgatása a per eldöntése szempontjából szükségtelen volt, ekként a bizonyítási indítvány teljesítését az elsőfokú bíróság jogszerűen mellőzte.

[47] Az elsőfokú ítélet nem sérti a Pp. 346. § (4) és (5) bekezdéseit sem. Az elsőfokú bíróság rögzítette a mérlegelés körébe vont bizonyítékokat, az azok alapján megállapított tényállást és levezette az azokból levont jogi következtetéseit is. A közigazgatási perben hozott ítéletre visszautalva rögzítette, hogy az ott megállapított eljárási és anyagi jogi jogszabálysértés jellegénél fogva kirívóan jogellenes, mely megfelel a Pp. 346. § (5) bekezdésének. Rögzítette a felperesi bizonyítási indítványok elutasításának okát, valamint azt is, hogy mely körülményekre tekintettel nem találta megállapíthatónak a kár bekövetkezését és az okozati összefüggés fennállását, így ítélete a felperes által sérelmezett hiányokban sem szenved. Az indokolási kötelezettség alapján a döntés indokolásának az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre kell kiterjednie, de nem kell kitérnie minden részletre; az indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolásának kötelezettsége, különösen nem a szubjektív elvárásaikat is kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása. {3354/2020. (X.14.) AB határozat [25], 3169/2019. (VII.10.) AB határozat [32], Kúria Pfv.20.549/2021/6.} Az, hogy a kifejtett indokokkal a fél nem ért egyet, nem jelenti ezen eljárási szabály megsértését.

[48] A felperes eljárási szabálysértésként hivatkozott a Pp. 279. § (1) bekezdésének megsértésére is, azonban a bizonyítás eredményének okszerűtlen mérlegelése az anyagi jogi felülbírálat része [Pp. 349. § (3) bekezdés a) pont]. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a másodfokú bíróság a bizonyítás okszerűtlennek minősítése után módosíthatja, kiegészítheti, vagy további bizonyítást folytathat le, és így módosíthatja, egészítheti ki azt. Emellett a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által helyesen megállapított tényekből eltérő jogi következtetést vonhat le, a tényeket minősítheti másként. Mindezek eredménye az ítélet megváltoztatása lehet.

[49] Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének a Pp. 381. § alapján nem volt helye, ezért az ítéltábla a fellebbezéseket érdemben vizsgálta.

[50] Az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette a közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség megállapításának feltételeit, azonban az ítéltábla nem osztotta az alperesi jogértelmezés, jogalkalmazási tévedés kirívóan súlyos voltára vonatkozó megállapítását.

[51] Az Ákr. 81. § (1) bekezdése alapján a hatóságot a döntése meghozatalánál teljes körű indokolási kötelezettség terheli, amely magában foglalja – többek között – a döntés alapját képező jogszabályhelyeket is. A közigazgatási perben eljáró bíróság jogerős – jelen bíróságot is kötő – ítélete szerint az II. rendű alperes határozata ezen követelménynek nem felelt meg, mely lényeges eljárási szabálysértés. Helytállóan hivatkozott a felperes arra, hogy a határozat teljességének elve annak biztosítására szolgál, hogy a fél jogorvoslathoz való jogát megfelelően gyakorolhassa, ugyanakkor jelen esetben a felperest a jogszabályhely feltüntetésének hiánya ezen jogában nem akadályozta, a jogerős határozatot érdemben is sikerrel támadta a közigazgatási perben. Az ítéltábla figyelemmel volt arra is, hogy az I. és a II. rendű alperes határozata is részletesen rögzítette a hatóság által megállapított és figyelembe vett tényállást, valamint jogi indokolást is tartalmazott, egyidejűleg utalt a Vtv. figyelembe vett rendelkezéseire. Mindezekre tekintettel önmagában a törlés alapjául szolgáló jogszabályhely konkrét megjelölésének elmulasztását az ítéltábla nem tekintette az alperesek kártérítési felelősségét megalapozó, kirívó jogszabálysértésnek.

[52] A közigazgatási jogkörben eljáró bíróság jogerős ítéletében azt állapította meg, hogy a II. rendű alperes feladat- és hatáskörét tévesen értelmezve jutott arra a következtetésre, hogy a 2016. szeptember 12. napján hozott határozatok érvénytelenségét kimondó ítélet alapján a felperes törölhető a vadászatra jogosultak nyilvántartásból (17.K.700.164/2020/40. szám alatti ítélet [31] bekezdés). A bejegyzés alapja a haszonbérleti szerződés, amelynek érvénytelenségéről csak polgári bíróság foglalhat állást (ue. ítélet [38] bekezdés), amíg a haszonbérleti szerződés fennáll, a törlésről nem hozható határozat.

[53] Önmagában azonban az, hogy a közigazgatási perben a bíróság jogszabálysértőnek ítélte meg a közigazgatási szerv határozatát, nem alapozza meg a közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősséget (BDT2007.1709.) A jogszabály eltérő értelmezése önmagában nem valósít meg jogellenes és felróható magatartást. A gyakorlat a kártérítési felelősséget megalapozó, kirívóan súlyos jogsértésként minősíti, ha a jogszabály rendelkezése teljesen és nyilvánvalóan egyértelmű, a ténymegállapítás és a döntés pedig nem mérlegelés eredménye (BH2001.423.), a jogalkalmazó szerv a jogszabály egyértelmű, több értelmezési lehetőséget nem engedő rendelkezését hagyja figyelmen kívül (BDT2008.1817.).

[54] A Vtv. 6. § (4) bekezdése alapján kétséget kizáróan megállapítható, hogy mind a vadászatra jogosult nyilvántartásba vétele, mind törlése a vadászati hatóság hatáskörébe tartozik, a közigazgatási perben eljáró bíróság ítéletét arra alapította, hogy önmagában a közgyűlési határozatok érvénytelenségét kimondó ítéletre tekintettel a felperes törlésére nem volt törvényes lehetőség.

[55] A Ptk. 6:88. § (1) bekezdése szerint a semmis szerződés megkötésének időpontjától érvénytelen; a semmisség megállapításához külön eljárásra nincs szükség. Az alperesi határozatok meghozatalát követően közzétett BH2021. 27. szám alatti eseti döntésben a Kúria akként foglalt állást a Vtv. 16. § (1) bekezdése és a Vhr. 2/A. § alapján, hogy a vadászati hatóságnak nincs hatásköre a haszonbérleti szerződés keletkezését és megszűnését a polgári jog szabályai szerint elbírálni, hasonló döntést rögzít a Kúria Pfv.VI.20.971/2020/10. szám alatti ítélete is, ám ezen határozatok a vadászati hatóság előtt a döntés meghozatalakor még nem lehettek ismertek.

[56] Az alperesi határozatok meghozatalának időpontjában hatályos Vtv. 6. § (4) bekezdése annyit rögzített, hogy a vadászati hatóság a vadászatra jogosultat az e törvény végrehajtására kiadott rendeletben foglaltak esetén törli a nyilvántartásból. A törlés eseteit 2019. április 14. napjától az egyes vadgazdálkodási eljárásokra vonatkozó szabályokról szóló 412/2017. (XII. 15.) Korm. rendelet 7/A. § rendezte, mely szerint a Vtv.-ben meghatározott eseten túl a törlésre akkor volt lehetőség, ha a vadászati jog hasznosítására kötött haszonbérleti szerződés megszűnt, a haszonbérlet a haszonbérlet bejegyzésére jogosult bíróság vagy cégbíróság törölte a nyilvántartásból, a vadászatra jogosult felszámolását elrendelő végzés jogerőre emelkedett, a vadászatra jogosult elmulasztotta határidőn belül a vadgazdálkodási üzemterv benyújtását, vagy a vadászati hatóság a vadgazdálkodási üzemtervet nem hagyta jóvá.

[57] A vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény végrehajtásának szabályairól szóló 79/2004. (V. 4.) FVM rendeletnek (a továbbiakban: Vhr.) a közigazgatási határozatok meghozatalának időpontjában hatályos 2/A. § (3) bekezdése szerint a vadászati hatóságnak a vadászatra jogosult nyilvántartásba vétel iránti kérelmét el kellett utasítania, ha a haszonbérleti szerződést olyan tulajdonosi gyűlésen hozott döntés alapján kötötték meg, amelynek összehívása során a Vtv. 14. § (1) bekezdése szerinti hirdetmény nem felelt meg a Vtv. 14. § (2) bekezdésében meghatározott követelményeknek [aa) pont], kifüggesztése nem a Vtv. 14. § (1) és (2) bekezdésében előírtak szerint történt [ab) pont], vagy nem tartalmazta, hogy a tulajdonosi gyűlés összehívását a vadászterület összes tulajdonosának a tulajdoni hányada arányában számított legalább egyötöde kezdeményezte [ac) pont]. A vadászatra jogosultak nyilvántartása deklaratív jellegű, a vadászatra jogosult bejegyzése során a vadászati hatóságnak regisztratív hatóságként a törlésre, illetőleg bejegyzésre vonatkozó kérelem jogszabályi megfelelését és a jogszabály által megkívánt mellékletek teljes körű rendelkezésre állását kell vizsgálnia, ugyanakkor ez a Vhr. szerint azt is jelentette, hogy vizsgálnia kellett a gyűlés összehívásának, a gyűlésen a határozat meghozatalának a Vtv.-ben és a Vhr.-ben foglaltaknak megfelelését is (BH2021.27.). Az Járásbíróság előtt folyamatban volt perben hozott jogerős ítélet éppen a Vtv. 14. § (1) bekezdésében meghatározott szabályok megsértését állapította meg. Az alperesek határozataikban a felperes törléséről arra hivatkozva rendelkeztek, hogy a jogerős bírósági ítélet szerint a gyűlés összehívásáról szóló hirdetmények nem a Vtv. 14. § (1) és (2) bekezdése szerint kerültek kifüggesztésre, ekként a felperes bejegyzése iránti kérelmet is el kellett volna utasítani, mert nem volt jogalap a nyilvántartásba vételére. Arra vonatkozóan a Vtv. vagy a végrehajtására kiadott rendeletek nem tartalmaztak szabályozást, hogy milyen rendelkezés tehető, ha a hatóság utólag észleli, hogy a vadászatra jogosult bejegyzése nem volt jogszerű. Az eljáró hatóságok a Vtv. 14. §-ának és a Vhr. 2/A. §-ának értelmezésével jutottak arra a következtetésre, hogy a vadászatra jogosult törlésének ebben az esetben is helye van, utalva arra, hogy a bejegyzés alapjául szolgáló haszonbérleti szerződés a határozatok érvénytelenségéből következően szintén nyilvánvalóan érvénytelen (melyet utóbb egyébként a bíróság jogerős ítélettel is megállapított). Az ítéltábla megítélése szerint a felhívott jogszabályok értelmezése körében elkövetett tévedés nem tekinthető az alperesek kártérítési felelősségét is megalapozó, kirívó jogalkalmazási hibának.

[58] Az ítéltábla osztotta az elsőfokú bíróság által kifejtetteket abban, hogy a kártérítés feltételei közül az okozati összefüggés fennállása sem állapítható meg.

[59] A haszonbérleti szerződés alapján a felperes az ott meghatározottak szerint haszonbér megfizetésére köteles, ugyanakkor jogosult a vadászati jog gyakorlására. A Vtv. 50. § (3) bekezdése alapján továbbá a vadászati joggal összefüggésben köteles hivatásos vadászok alkalmazására, mely jogviszonyban a Munka Törvénykönyve szerinti kötelezettségek (így munkabér fizetési kötelezettség) terhelik. Ahogyan az elsőfokú bíróság is rámutatott: a felperes által kártérítésként követelt haszonbér és munkabér az alperesek határozataitól függetlenül, a haszonbérleti szerződés és a munkaszerződés alapján terhelte a felperest, a kára abban jelentkezhetett, hogy ezek ellentételezéséhez, a vadászati jog gyakorlásából eredő bevételhez nem jutott hozzá a perbeli időszakban az alperesek által hozott határozatokra tekintettel. A felperes ugyanakkor elmaradt vagyoni előny megtérítését nem kérte.

[60] A felperes haszonbér-fizetési kötelezettsége a haszonbérleti szerződésből ered, amelynek 6. pontja szerint az éves díj 90%-át a felperes minden vadászati év december 1. napjáig, míg a fennmaradó 10%-ot a vadászati évet követő április 30. napjáig volt köteles megfizetni. A haszonbérleti szerződés azonnali hatályú felmondására a haszonbérleti díj megfizetésének elmulasztása miatt azonban csak a lejárat után közölt – megfelelő határidőt engedő – eredménytelen felszólítás esetén adott lehetőséget a szerződés (9/e) pont). A felperes által felhívott Vtv. 15. § (3) bekezdés rendelkezése szerint a haszonbér-előleg megfizetésének elmaradásáról a vadászati év kezdetét megelőző év december 31-ig kell a vadászati hatóságot értesíteni, amely – ha a haszonbérleti díj előleg megfizetése vagy a haszonbérleti szerződés érvényessége tárgyában peres vagy nemperes eljárás nincs a felek között – felszólítja a vadászatra jogosultat a haszonbérleti díj előleg megfizetésére. A haszonbérlet a vadászatra jogosultak nyilvántartásából a hatóság akkor törli, ha a haszonbérleti díj előleget a vadászati év kezdetét megelőző február hónap utolsó napjáig a hatóság felszólítása ellenére sem fizeti meg. Mindebből következően a felperes megalapozatlanul állította, hogy a kárenyhítés körében fizette meg a haszonbérleti díjat, hiszen a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (Kp.) 40. § (2) és 51. § (1) bekezdése szerint az azonnali jogvédelem iránti kérelem elbírálására előírt időben sem a haszonbérleti szerződés felmondásának, sem a nyilvántartásból a haszonbérleti díj megfizetése elmulasztása miatti törlésének lehetősége nem állt fenn. A felperes továbbá a haszonbérleti díj előleget 2018. november 6. napján, tehát a II. rendű alperes határozatának kézhezvétele előtt utalta át, ekként fel sem merülhet, hogy arra a kárenyhítés körében került volna sor. Ahogyan az elsőfokú bíróság is kifejtette, a haszonbér fizetési kötelezettség a haszonbérleti szerződésből eredő kötelezettsége a felperesnek, a haszonbérleti szerződés hatálya pedig nem függ a vadászatra jogosutak nyilvántartásába történő bejegyzéstől (Kúria Gfv.V.30.363/2021/3.).

[61] Hasonlóképpen nem tekinthető a hivatásos vadászok munkabérének arányos része sem a kárenyhítés körében felmerült költségnek. A felperes a nyilvántartásból való törlését követően a Vtv. 50. § (3) bekezdése szerint a hivatásos vadászok foglalkoztatására nem volt köteles, a munkaviszonyuk megszüntetése esetén azonban viselnie kellett volna az ahhoz kapcsolódó összegeket (felmondási időre járó bér, stb.), mely kötelezettsége a munkaviszonyból ered, független az alperesi határozatoktól. Amennyiben az azonnali jogvédelem elrendelésének időpontjában hivatásos vadászokkal a munkaviszony megszüntetése folytán nem rendelkezett volna, úgy a vadászati hatóság a Vtv. 52. § (2) bekezdése alapján a hivatásos vadász jogszerű alkalmazásáig a vadászatra jogosult vadászterületén a vadászat felfüggesztése mellett köteles lett volna a vadászatra jogosult

költségén gondoskodni a vadgazdálkodási feladatok ellátásáról, így akár az afrikai sertéspestissel kapcsolatos kötelezettségek teljesítéséről is.

[62] Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg a felperes kártérítés megfizetése iránti keresetének megalapozatlanságát.

[63] Az ítéltábla az elsőfokú bírósággal egyezően megalapozatlannak ítélte a felperes személyiségi jogsértés megállapítása és sérelemdíj megfizetése iránti keresetét is, elsősorban azonban arra tekintettel, hogy az alperesek részéről kirívóan súlyos jogsértés nem volt megállapítható. A közigazgatási jogkörben okozott és személyiségi jogsértéssel összefüggésben elszenvedett immateriális hátrány miatti igény ugyanis nem teremt önálló felelőségi alakzatot (Kúria Pfv.IV.20.553/2019/8.); a közigazgatási szerv által okozott személyiségi jogsértés iránti igény elbírálása során a közigazgatási jogkörben okozott kár szabályait kell alkalmazni, a közigazgatási szerv jogsértő magatartása csak akkor állapítható meg, ha kirívóan súlyos jogalkalmazási hiba történt.

[64] Az ítéltábla egyebekben osztotta az elsőfokú bíróság által a személyiségi jogsértésre alapított felperesi igény körében kifejtetteket, azt megismételni nem kívánja. A fellebbezésre tekintettel hangsúlyozza, hogy a bírói gyakorlat szerint (Kúria Pfv.IV.20.383/2017/4., Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.065/2021/4, Fővárosi Ítéltábla Pf.21.187/2019/7.) megalapozatlan a közigazgatási szerv által okozott, a személyiségi jogok megsértése miatt előterjesztett kereset, amennyiben nem a felperes személyében rejlő ok, a személyiségét alkotó ismérvek miatt került sor az adott hatósági aktusra (BH2008. 12., BH2008. 142., EBH2007. 1598.); márpedig nincs adat arra vonatkozóan, hogy az érintett hatósági eljárásokban a felperes személyisége lényegét alkotó ismérvek miatt hoztak az alperesek a felperes számára kedvezőtlen döntést. Az eljárási vagy anyagi szabálysértés – többlet tényállás hiányában – személyiségi jogi sérelmet nem alapoz meg, önmagában még nem hat ki az érintett személy individuumára, nem valósít meg a személyiségébe történő behatolást, mely a személyiségi jogsértés megállapításának és a sérelemdíj fizetésre kötelezésnek alapja lehet.

[65] A személyhez fűződő jogok sérelme csak abban az esetben állapítható meg, ha a kifogásolt eljárási cselekmény kifejezőmódjában indokolatlanul bántó, lekicsinylő, lealacsonyító, durván sértő kifejezéseket, vagy nem a konkrét ügyre vonatkozó valótlan, sértő állításokat tartalmaz (EBH2002. 624.); továbbá, ha a jogsértésre a tények kirívóan okszerűtlen értékelése, illetve lényeges anyagi vagy eljárási szabálysértés alapján került sor (EBH2002.750.).

[66] Az alperesi határozatok egyike sem a felperes személyét minősíti, és azoknak semmilyen, a felperest indokolatlanul sértő, őt lealacsonyító tartalma nincs; kirívó eljárási és anyagi szabálysértés sem történt, ekként a személyiségi jogsértés sem állapítható meg, függetlenül a felperes megítélésében esetlegesen bekövetkezett töréstől, így utóbbi bizonyítása nem volt releváns.

[67] Mindezekre tekintettel az ítéltábla a Pp. 383. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét – részben eltérő indokolással – helybenhagyta.

[68] A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján saját fellebbezéssel felmerült költségeinek viselése mellett köteles megtéríteni az I. rendű alperesnél ezen fellebbezéssel felmerült költséget is. Az I. rendű felperes a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) alapján kérte 50 000 forint jogtanácsosi munkadíj megfizetésére kötelezni a felperest. A fellebbezéssel támadott 1 577 710 forint után a Rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése szerint megállapítható jogtanácsosi munkadíj összege ugyanakkor 39 443 forint, készkiadás felmerülését az I. rendű alperes nem igazolta.

Figyelemmel arra, hogy az I. rendű alperes ellenkérelmében jelentős részben korábbi álláspontját ismételte, a másodfokú eljárásban tárgyalásra, bizonyítás felvételére nem került sor, az ítéltábla a Rendelet 3. § (6) bekezdése alapján a jogtanácsos felperesi fellebbezéssel összefüggő munkadíját az elvégzett tevékenységgel arányos 30 000 forintra mérsékelte.

[69] Az I. rendű alperes fellebbezése eredményes volt, a Pp. 83. § (1) bekezdésére tekintettel a felperes köteles megtéríteni az ezen fellebbezéssel kapcsolatosan felmerült perköltségét is. Az I. rendű alperes jogtanácsosi munkadíját számított fel a Rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontjára hivatkozva 40 000 forint összegben, ugyanakkor fellebbezése kizárólag az ítélet indokolása ellen irányult, mely esetben a perköltség a Rendelet 3. § (3) bekezdése szerint számítható fel. A kilenc oldalas fellebbezés elkészítése és az érdemben három és fél oldal észrevétel szerkesztése alapján az ítéltábla a munkadíj meghatározása során 8 órát vett figyelembe, az ekként megállapítható 48 000 forint jogtanácsosi munkadíjnak a 3. § (5) bekezdése alapján az 50%-a illeti meg az I. rendű alperest.

[70] Az ítéltábla ezek alapján együttesen 54 000 forint másodfokú eljárással felmerült költség megfizetésére kötelezte a felperest az I. rendű alperes javára; a II. rendű alperesnek a fellebbezésekkel költsége nem merült fel.

[71] Az I. rendű alperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt 8 000 forint fellebbezési illetéket a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján a felperes köteles megfizetni az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 78. § (4) bekezdése, valamint a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) és (2a) bekezdése által meghatározott módon.

Debrecen, 2023. augusztus 1.

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró, Dr. Répássy Árpád s.k. bíró